

อ่านตำราแมว ฉบับหมอเห วัดท่าพูด : ย้อนรอยความเชื่อและความสัมพันธ์ของแมวกับคนไทยในอดีต*

นวพรรณ ภัทรมูล

“แมว” เป็นสัตว์เลี้ยงเคียงข้างมนุษย์มาแต่ยุคโบราณ เรามักจะพบหลักฐานภาพเขียน ประติมากรรม เรื่องเล่า และ ร่องรอยความเชื่อเกี่ยวกับแมวปรากฏอยู่ทั่วไป ในหลายๆ พื้นที่ สอดแทรกอยู่ในหลากหลายอารยธรรมของโลก ไม่เว้นแม้แต่ ในดินแดนอารยธรรมยิ่งใหญ่อย่างอียิปต์โบราณที่มีความเชื่อว่าแมวเป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์ มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับเทพธิดา บัสเตต (Bastet) เทพเจ้าแห่งความรักและความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งมีตัวเป็นคนแต่มีหัวเป็นแมว และแม้เมื่อแมวตายก็มีการทำ เป็นมัมมี่ฝังไว้ในหลุมศพพร้อมกับเจ้านายของมันเป็นอย่างดี หรืออย่างในประเทศเวียดนามก็มีการใช้แมวเป็นสัญลักษณ์ของปี เถาะ (แทนกระต่าย) ทั้งยังจัดงานเฉลิมฉลองกันอย่างยิ่งใหญ่ในปีนั้น

“แมว” ในสังคมไทย

ในสังคมไทยปัจจุบันนั้นไม่ได้นับถือว่าแมวเป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์ แมวไม่ได้เป็นสัญลักษณ์พิเศษใดๆ นอกเสียจาก ‘แมวก ก็เป็นแมวนั่นแหละ’ ในบริบทสังคมไทยปัจจุบัน แมวเป็นสัตว์เลี้ยงที่พบได้ทั่วไปพอๆ กับสุนัข เพราะมีขนาดตัวที่เล็ก สามารถ เลี้ยงในบ้านได้ แสนรู้และไม่มีพิษมีภัย อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาคัมภีร์โบราณหรือสมุดไทยตามวัดซึ่งมีเนื้อหาหลากหลายไม่ เฉพาะแต่เรื่องราวทางศาสนาเท่านั้น ยังมีเรื่องราวทางโลก สรรพตำราความรู้ ทั้งโหราศาสตร์ โสยศาสตร์ เวชศาสตร์ วรรณกรรม ตำนาน และความเชื่อต่างๆ อีกมากมาย ซึ่งในบรรดาสาระเหล่านั้น “ตำราแมว” หรือ “ตำราดูลักษณะแมว มงคล” ก็เป็นหนึ่งในสรรพตำราทรงคุณค่าที่คนโบราณได้บันทึกไว้ และได้รับการคัดลอกต่อๆ กันไปหลายสำนวน กระทั่ง หลงเหลือมาให้ได้ศึกษากันในปัจจุบัน เป็นเรื่องน่ายินดีที่การได้พบ “ตำราแมว” นี้ ได้สะท้อนให้เห็นว่า ครั้งหนึ่งในอดีต “แมว” เคยเป็นสัตว์ที่ผู้คนในสังคมไทยให้ความสนใจ และนับถือว่าเป็นสัตว์มงคลกับเขาเหมือนกัน

“ตำราแมว” ฉบับ หมอเห วัดท่าพูด

“ตำราแมว” ที่ผู้เขียนหยิบมาอ่านในครั้งนี้ ได้มาจากบ้านหมอเห สายโกสินทร์ หมอกลางบ้าน ที่ชุมชนท่าพูด ตำบล ไชยเมือง อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดนครพนม ก็คงคล้ายกับตำราแมวที่พบอยู่ทั่วไปในแต่ละท้องถิ่น (ซึ่งแม้จะพบไม่มากนัก แต่ยังพอ มีอยู่บ้าง) อาจจะไม่มีอะไรพิเศษ หรือโดดเด่นไปกว่าตำราแมวฉบับไหนๆ ภาพวาดอาจไม่ชัดเจนนัก ส่วนของตัวเล่มสมุดไทยก็ ขำขุด ผุกร่อนฉีกขาดไปหลายแห่ง กระนั้นก็ดีความพิเศษหรือความสนใจที่ทำให้ผู้เขียนหยิบตำราแมวฉบับนี้ขึ้นมาอ่าน ก็เห็น จะเป็นการที่ผู้เขียนได้หยิบจับและสัมผัสสมุดไทยฉบับนี้โดยตรง เมื่อประกอบกับความสนใจส่วนตัวของผู้เขียนในเรื่องที่ เกี่ยวกับแมวแล้ว ก็ไม่ต้องมีเหตุผลอื่นใดมากไปกว่านี้สำหรับการที่จะลัดคิวหยิบตำราแมวขึ้นมาอ่านก่อนตำราฉบับอื่น

* บทความนี้ตีพิมพ์เผยแพร่ใน นวพรรณ ภัทรมูล. “อ่านตำราแมว ฉบับหมอเห วัดท่าพูด : ย้อนรอยความเชื่อและความสัมพันธ์ของ แมวกับคนไทยในอดีต” .ใน ๒๕ ปี ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) รวมบทความจากภาคสนาม. หน้า ๑๑๗-๑๔๙. กรุงเทพฯ : ศูนย์ มานุษยวิทยาสิรินธรฯ, ๒๕๖๒.

ในตำราแมวฉบับนี้ ไม่ได้ระบุว่า แมวแต่ละตัวที่กล่าวถึงนั้น มีชื่อเรียกว่าอะไร บอกแต่เพียงรูปพรรณสัณฐาน ลักษณะเด่น และการให้คุณแก่ผู้เลี้ยงดูในลักษณะต่างๆ สิริรวมแล้ว แมวทุกตัวในตำราแมวฉบับนี้ ล้วนแต่เป็นแมวมงคลซึ่งให้คุณแก่ผู้เลี้ยงทั้งสิ้น ผู้เขียนได้อ่านแล้วเทียบข้อมูลเกี่ยวกับรูปพรรณสัณฐานดังกล่าวกับข้อมูลเกี่ยวกับแมวมงคลอื่นๆ ของไทย เพื่อจับคู่และกำหนดให้ได้ว่าข้อมูลในสมุดไทยแต่ละบทนั้นกล่าวถึงแมวชนิดไหนบ้าง ดังต่อไปนี้

๑. แมววิลาศ

คำถ่ายทอดจากสมุดไทย (ตามอักขรวิธีเดิม)

๑๑ แมวเอกทรรกล้าวโดยหมาย	ตำราบันยาย	ในรูปพันพรรรนา
กายดำแดนรักตระโสภา	สองทูปาทา	ท้องหลังแลหาง - -
เก้าแห่งใสเสม"อสำลี	เนตดั่งมี	ม"ร่กัฎมาเปรียบใ - - -
สำเนียง - - - - -	- - - -	- - - ญิงชาย
แม่นใคร - - - -	- - - -	- - - - - ผู้ใหญ่เลือน - - -
สฤงฆานบ"รีพานโกคา	ทรวสันจักมา	เนียง ๆ - - - - -
จักเจรินส่วตติภคศกศรี	สัตรูไริ	บ"ห่อนจโก - - -
เลี้ยงให้จ"งดีมีพ"น	ตามท่ารกล้าวก"น	ตำราดั่งนี้โดย -

คำปริวรรตเป็นภาษาไทยปัจจุบัน

ฯ ^๑ แมวเอกท่านกล่าวโดยหมาย	ตำราบรรยาย	ในรูปพรรณพรรณนา
กายดำเด่นพักตร์โสกา	สองหูบาท	ท้องหลังแลหาง(มีสี) ^๒
เก้าแห่งใสเสมอสาลี	เนตรดั่งมณี	มรกตมาเปรียบ(กับนัยนา)
สำเนียงไพเราะสัทธา	เป็นที่เมตตา	แก่ผู้มนุษย์หญิงชาย
มันใครได้เลี้ยงโดยหมาย	จักได้เป็นนาย	ผู้ใหญ่เลื่อน(ที่ฐานา)
ศฤงคารบริวารโกลา	ทรัพย์สินจักมา	เนื่องเนื่อง(บริบูรณ์พูนมี)
จักเจริญสวัสดิภาพศักดิ์ศรี	ศัตรูไฟรี	บ่หอนจะ(ใกล้กายตน)
เลี้ยงให้จงดีมีผล	ตามท่านกล่าวกล	ตำราดังนี้โดย(ปอง)

สรุปรูปพรรณของแมววิเศษจากตำรา - ตัวสีดำ หน้าสวย มีสีขาวแซมเกาจุด ได้แก่ สองหู สีเท้า ท้อง หลัง และหาง มีดวงตาสีเขียวสดใส และมีน้ำเสียงที่ไพเราะ หากใครได้เลี้ยง ผู้นั้นจะได้เป็นใหญ่เป็นโต ได้เลื่อนชั้น ทรัพย์สินบริวารเพิ่มพูน ศัตรูที่คิดร้ายไม่อาจจะมากล้ำกราย

๒. แมวเก้าแต้ม

^๒ ข้อความตัวเอียงส่วนที่อยู่ในวงเล็บเป็นข้อความที่ไม่พบในเอกสารสมุดไทยฉบับ หมอเหา แต่หาจากเอกสารเรื่องเดียวกันแต่เป็นฉบับอื่นๆ จากแหล่งอื่นๆ ที่มีเนื้อความ(อันคาดว่า)จะคัดลอกมาจากแหล่งเดียวกัน ซึ่งมีความใกล้เคียงกันมากและสามารถนำมาเติมส่วนที่ขาดหายไปให้ได้ใจความสมบูรณ์ขึ้น

คำถ่ายทอดจากสมุดไทย (ตามอักขรวิธีเดิม)

๗๒ หนึ่งกายข้าศรีส"มกอง	โสภาล่ายอง	แลดำนันเก้าแห่งม - -
ส"มยาแม่วเทศมีศรี	แม่นใครเลี้ยงดี	ค้าขายจได้โศคา
สรปสินส"มบัตินานา	เนื่องเนื่องเนื่องมา	ทุกสิ่งสารพัดพึงมี
ผู้นั้นจักเปน - -	- - - - -	จให้คุณเจ้าต"น ๗

คำปริวรรตเป็นภาษาไทยปัจจุบัน

๗๒ หนึ่งกายชาวศรีสมกอง	โสภาล่ายอง	แลดำนันเก้าแห่ง(มี)
สมยาแม่วเทศมีศรี	แม่นใครเลี้ยงดี	ค้าขายจะได้โศคา
ทรัพย์สินสมบัตินานา	เนื่องเนื่องเนื่องมา	ทุกสิ่งสารพัดพึงมี
ผู้นั้นจักเป็น(เศรษฐี)	เพราะแมวนั้นดี)	จะให้คุณเจ้าตน

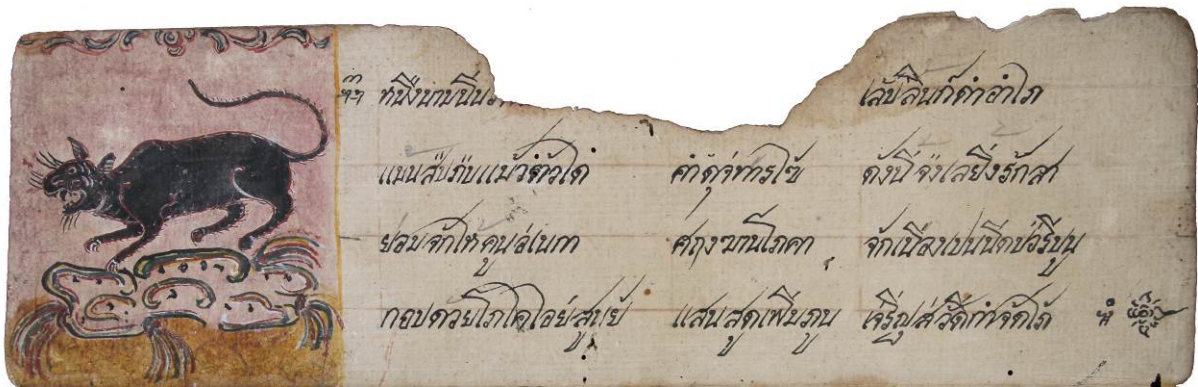
สรุปรูปพรรณของแมวเก้าแต้มจากตำรา - ตัวสีขาว มีสีดำแต้มเป็นดวงๆ เก้าแห่ง หากเลี้ยงดีๆ จะให้คุณด้านค้าขาย
ร่ำรวยทรัพย์เงินทองไหลมาเทมา

เพิ่มเติมจากตำราอื่น - บางตำราระบุว่าแต้มสีดำทั้งเก้าแตมนั้นจะปรากฏบริเวณหัว คอ โคนขาทั้งสี่ข้าง etailทั้งสอง
ข้าง และโคนหาง

หลายคนเข้าใจผิดคิดว่า "แมวเก้าแต้ม" หมายถึง "แมววิเชียรมาศ" ซึ่งก็มีเก้าแต้มเหมือนกัน และนั่นเป็นความเข้าใจ
ที่คลาดเคลื่อน ที่ถูกแล้ว "แมวเก้าแต้ม" กับ "แมววิเชียรมาศ" เป็นคนละชนิดกันแน่นอน แม้จะมีส่วนคล้ายกันบ้าง ซึ่งจะ
เหมือนหรือต่างกันอย่างไรนั้นไว้จะอธิบายใน ส่วนของ “แมววิเชียรมาศ”

๓. แมวนิลรัตน์

“แมวนิลรัตน์” ฟังจากชื่อก็ให้นึกถึง แก้วสีดำ (นิล = ดำ, รัตน์ = แก้ว) ถ้าเป็นแมวชื่อนี้ก็คงไม่แค่ล้วนเป็นแมวดำ
แน่ๆ จะดำมาก ดำน้อย แคไหน ต้องอ่านในตำราแมวว่าดั้งเดิมเขากำหนดไว้ว่าอย่างไรบ้าง

คำถ่ายถอดจากสมุดไทย (ตามอักขรวิธีเดิม)

๗ ^๓ หนึ่งนามนิน - - -	- - - -	เล็บลั่นก็คำอำไ
แม่นส"บภ"บแม้วตัวใด	คำ"จุจ"ทาร์ไซ	ดั่งนี้จ"งเลี้ยงรักสา
ยอมจักให้ขุนอ่อนเภา	ศฤงฆานโศคา	จักเนื่องเปนนิตบ"อริบุญ
กอบด้วยโศไคไยสุรย์	แสนสุด ^๔ เพิ่มภูน	เจริญส่วสดีก่าจัดไ้ ๗

คำปริวรรตเป็นภาษาไทยปัจจุบัน

๗ ^๓ หนึ่งนามนิน(รัตนโสภณ	ทั่วทั้งสภนธ)	เล็บลั่นก็คำอำไ
แม่นสบพบแม้วตัวใด	คำจุจทาร์ไซ	ดั่งนี้จงเลี้ยงรักสา
ยอมจักให้คุณเอนกนา	ศฤงคารโศคา	จักเนื่องเป็นนิจบริบูรณ์
กอบด้วยโศไคไยสุรย์	แสนสุขเพิ่มพูน	เจริญส่วสดีก่าจัดภัย

สรุปรูปพรรณของแมวนิรันดร์จากตำรา - เป็นแมวคำสนิทตลอดตัว แม้กระทั่งเล็บและลิ้นยังเป็นสีดำ หากเลี้ยงให้ดีจะนำมาซึ่งความยิ่งใหญ่ ความสุข สมบูรณ์ เพิ่มพูนด้วยโภคทรัพย์

บางตำราระบุด้วยว่ามีนัยนิตาสนิท คำลักษณะนี้น่าจะเป็นลักษณะเด่นซึ่งต่างกับแมวคำพันธุ์อื่นๆ ซึ่งมักจะมีนัยนิตาสนีเหลืออำพัน เช่น แมวโกนจา เป็นต้น อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลแหล่งอื่นๆ พบว่า แมวนิรันดร์นี้เป็นหนึ่งในแมวพันธุ์หายากและเข้าใจว่าสูญพันธุ์ไปแล้วในปัจจุบัน

^๓ ตรงคำว่า "คำ" ตำราอื่นอ่านและปริวรรตเป็น "คำ"

^๔ ควรจะเขียนเป็น "สุด" หรือ "สุก" จึงจะให้ความหมายที่ถูกต้อง แต่เมื่อดูจากรูปอักษรในต้นฉบับแล้ว เห็นเป็น "สุด" ชัดเจน จึงคงคำอ่านไว้ตามนั้น

๔. แมวศุภลักษณ์

‘ศุภ’ ภาษาสันสกฤต แปลว่า ดี งาม, ‘ลักษณ’ ภาษาสันสกฤต แปลว่า รูปร่าง รูปลักษณะ หรือ ลักษณะ อย่างที่เราๆ ใช้กันในภาษานั้นเอง รวมความแล้ว ‘ศุภลักษณ์’ ก็แปลได้ว่า ลักษณะที่ดี ลักษณะที่งาม

“แมวศุภลักษณ์” เป็นแมวที่มีลักษณะดีสมชื่อ ทั้งยังมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักไปทั่วโลกด้วย น่าเสียดายที่ได้รับการจดทะเบียนเป็นสายพันธุ์ Burmese Cat ทั้งๆ ที่รู้กันว่าเป็นแมวที่มีต้นกำเนิดอยู่ที่เมืองไทย จากประวัติทราบว่า แมวชนิดนี้ได้ติดตามเจ้าของที่เป็นคนไทยแต่โดนกวาดต้อนไปเป็นเชลยศึกที่พม่า และแพร่พันธุ์มาจนได้รับความนิยม ชาวตะวันตกที่ไปอยู่พม่าเข้าใจผิด คิดว่าเป็นแมวพม่า จึงนำไปจดทะเบียนเป็น Burmese Cat ดังกล่าว

กระนั้นก็ตาม ในสายตาของชาวไทย ‘แมวศุภลักษณ์’ หรือ ‘แมวทองแดง’ นี้ ก็ยังถือว่าเป็นแมวไทยอยู่ดี เพราะมีโครงสร้าง รูปร่าง และลักษณะนิสัยเป็นแบบฉบับแมวไทย อีกทั้งยังคล้ายคลึงมากกับแมว Siamese Cat หรือ ‘แมววิเชียรมาศ’ ที่แสนโด่งดัง เพียงแต่ว่าแมวศุภลักษณ์จะสีเข้มกว่า และมีสีเหลืองแดงมากกว่า

‘ตำราแมว ฉบับหมอเห วัดท่าพูด’ ได้บรรยายถึงแมวศุภลักษณ์ ไว้ดังนี้

คำถ่ายถอดจากสมุดไทย (ตามอักขรวิธีเดิม)

๗ ^๔ หนึ่งนามทองแดงแสงใส	เล็บลิ้นฟันใน	นั้นแดงดังแกลงย้อมมา
ใครเลี้ยงได้ส่ ^๕	ยี่ ^๖ พันคนน่า	เป็นที่อำมาตย์มนตรีฯ

คำปริวรรตเป็นภาษาไทยปัจจุบัน

๗ ^๔ หนึ่งนามทองแดงแสงใส	เล็บลิ้นฟันใน	นั้นแดงดังแกลงย้อมมา
ใครเลี้ยงได้ยศลา	ยี่ ^๖ พันคนนา	เป็นที่อำมาตย์มนตรี

^๕ ส่ลา คำนี้จะน่าจะจารตก เมื่อพิจารณาจากบริบทแล้วน่าจะเขียนเป็น ยส่ลา ซึ่งก็คือ ยศลา

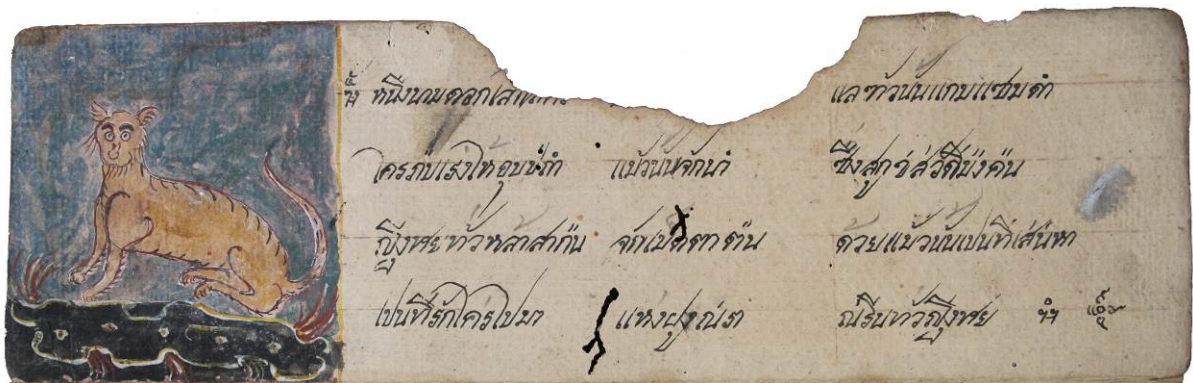
^๖ ในต้นฉบับไม่ปรากฏ ‘ง’ หลังตัว ‘ยี่’ แต่ผู้อ่านเลือกปริวรรตเป็น ‘ยี่ง’ เพราะสามารถใช้ในบริบทนี้ได้พอดี และไม่มีคำไหนจะใกล้เคียงไปกว่านี้แล้ว

สรุปพรรณของแมวคู่ลักษณะจากตำรา – เป็นแมวสีทองแดงตลอดตัว (บางที่เรียก ‘แมวทองแดง’) มีเล็บ ถิ่น และฟันเป็นสีแดงดั่งย้อม ผู้ใดได้เลี้ยงจะเจริญด้วยยศฐาบรรดาศักดิ์

๕. แมวมาเลศ

“แมวมาเลศ” เป็นแมวที่มีขนสีดอกเลา หรือสีเทาเงิน ตลอดตัว มีถิ่นกำเนิดอยู่ที่อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ดังนั้นบางครั้งจึงมีคนเรียกแมวพันธุ์นี้ว่า “แมวโคราช” ตามชื่อถิ่นกำเนิด ชื่อ “มาเลศ” นี้ อาจจะไม่คุ้นหูนัก แต่ถ้าเอ่ยชื่อ “แมวสีสวาด” หรือ “แมวโคราช” คนทั่วไปอาจจะคุ้นหูมากกว่า

แมวมาเลศจะมีรูปร่างปานกลาง ค่อนข้างกลม ขนสั้น เป็นแมวไทยโบราณชนิดหนึ่งที่ยังไม่สูญพันธุ์ และยังมีเลี้ยงกันมาจนถึงปัจจุบัน “แมวมาเลศ” ที่ปรากฏในตำราแมวนั้นถือว่าเป็นแมวมงคลพันธุ์หนึ่ง รูปพรรณสัณฐานที่บรรยายไว้ในตำราโบราณนั้นพบว่าใกล้เคียงกับแมวมาเลศที่ยังพบเห็นกันอยู่ในปัจจุบันไม่น้อย

คำถ่ายถอดจากสมุดไทย (ตามอักขรวิธีเดิม)

๑ ๕ หนึ่งนามดอกเลา----	-----	แลขำนันแกมแซมดำ
ใครบ่แรงให้อุปถัมภ์	แมวนันจักนำ	ซึ่งสุขสวัสดิ์มิ่งค่น
หญิงชายทั่วหล้าสาก่น	จักเมตตาด่น	ด้วยแมวนันเป็นที่เสนาหา
เปนที่รักใคร่ไปมา	แห่งฝูงธรรมา	ณริบทั่วหญิงชาย ๑

คำปริวรรตเป็นภาษาไทยปัจจุบัน

๑ ๕ หนึ่งนามดอกเลา(สีศรี)	(ขนทั่วอินทรี)	แลขำนันแกมแซมดำ
ใครพบแรงให้อุปถัมภ์	แมวนันจักนำ	ซึ่งสุขสวัสดิ์มงคล
หญิงชายทั่วหล้าสาก	จักเมตตาดน	ด้วยแมวนันเป็นที่เสนาหา

เป็นที่รักใคร่ไปมา

แห่งผุงนรา

นริบทั่วหญิงชาย^๗

สรุปรูปพรรณของแมวมาเลศจากตำรา – เป็นแมวสีขาวแซมดำ ตูรวมๆ แล้วจะเป็นสีเทาเงินตลอดตัว หรือบางทีเรียกว่า “สีสวาด” ใครได้เลี้ยงแมวนี้ก็นำพาซึ่งความสุขสวัสดิ์สุขชีวิต เพราะแมวนี้จะเป็นที่รักใคร่ของผู้คนทั่วไป ผู้เลี้ยงเองก็จะพลอยได้รับความรักความเมตตาไปด้วย

แมวมาเลศ หรือ แมวสีสวาด นี้ ยังมีให้พบเห็นกันอยู่บ้าง แม้จะเป็นแมวที่เชื่อว่ามิถินกำเนิดอยู่โคราช แต่ด้วยรูปลักษณะที่สวยงาม ตัวกลมน่ารัก อีกทั้งได้ชื่อว่าเป็นแมวมงคลพันธุ์หนึ่ง ทำให้เป็นที่นิยมไม่น้อยในแวดวงของผู้เลี้ยงแมว ด้วยประการฉะนี้ จึงไม่น่าแปลกใจที่พบว่ามี การเลี้ยงแมวพันธุ์นี้กระจายอยู่ทั่วไปไม่เฉพาะแต่ในโคราชเท่านั้น

๖. แมววิเชียรมาศ

เอ่ยชื่อ “แมววิเชียรมาศ” หลายคนอาจจะคุ้นเคยเป็นอย่างดี เพราะเป็นแมวไทยโบราณพันธุ์หนึ่งซึ่งยังมีให้พบเห็นกันอยู่บ้างในปัจจุบัน ออกจะขึ้นชื่อเรื่องความสวยงาม มีเอกลักษณ์ ทั้งยังฉลาดปราดเปรียวเป็นที่นิยมในหมู่คนเลี้ยงแมวมิใช่น้อย แม้แต่เท่านั้น แมววิเชียรมาศยังเป็นแมวที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันทั่วไปในระดับสากล มีชื่อเรียกในภาษาอังกฤษว่า Siamese Cat ว่ากันว่าเป็นแมวไทยพันธุ์แรกที่ชาวต่างชาติรู้จักเลยทีเดียว

ด้วยรูปพรรณสัณฐานของแมววิเชียรมาศนั้น ถูกกล่าวถึงในหลายๆ ตำรา จึงอาจจะมีแตกต่างกันบ้างในรายละเอียดปลีกย่อย แต่หลักๆ ที่กล่าวถึงตรงกัน คือ มีขนสีขาวเป็นพื้น และมีสีเข้ม หรือสีน้ำตาลเกือบดำ แต้มที่บริเวณจมูกรอบไปถึงปาก หู ๒ ข้าง หาง แท้ทั้งสี่ และที่อวัยวะเพศ รวมเป็น ๙ แห่ง จนบางครั้งมีคนเข้าใจผิดคิดว่าเป็นแมวเก้าแต้ม ซึ่งจริงๆ แล้วไม่ใช่... แมวเก้าแต้มนั้นมี ๙ แต้มเช่นกัน แต่แต้มเป็นดวงๆ ตามร่างกาย แตกต่างกับแมววิเชียรมาศซึ่งมี ๙ แต้มๆ ตามตำแหน่งอวัยวะต่างๆ ๙ แห่ง

“วิเชียรมาศ” ตรงกับความหมายว่า เพชรแห่งพระจันทร์ บางตำราก็เรียก “แมวแก้ว”

^๗ ภาพย ๑๖ บทนี้ มีบางท่านวิเคราะห์ว่าน่าจะหมายถึง แมวแซมเสวตร ซึ่งเป็นแมวดำมีขนขาวแซม แต่ผู้เขียนเห็นว่าในโคลงบทนี้หมายถึงแมวที่มีขนสีดอกเลา คือสีเทาเงินทั้งตัว ซึ่งเป็นคนละแบบกับแมวขนดำที่มีสีขาวแซม

คำถ่ายทอดจากสมุดไทย (ตามอักขรวิธีเดิม)

๗๒ หนึ่งแมวก้าวโดยหม้าย	ข้าวทั่วทั้งกาย	แลเนจันดังมณี
สีท้าวดางามมีศรี	หูหางคำดี	ดังมีกมลล้ายทา
มีคุณยิ่งล้ำสหัส	จักนำโกคา	พิพัฒน์สมบัติเพิ่มพูน
ใครเลี้ยงจักได้ -----	-----	ทุกสิ่งสารพันพึงมี ๗

คำปริวรรตเป็นภาษาไทยปัจจุบัน

๗๒ หนึ่งนามแมวก้าวโดยหม้าย	ขาวทั่วทั้งกาย	แลเนตรนั้นดังมณี
สีเท้าดางามมีศรี	หูหางคำดี	ดังหมีกมาละลายทา
มีคุณยิ่งล้ำสหัส	จักได้โกคา	พิพัฒน์สมบัติเพิ่มพูน
ใครเลี้ยงจักได้(ไอศูรย์)	(ศฤงคารบริบูรณ์)	ทุกสิ่งสารพันพึงมี

สรุปรูปพรรณของแมววิเชียรมาศ จากตำรา— มีขนทั่วทั้งกายสีขาว ดวงตาแวววาวเหมือนแก้วมณี เท้าดำ หูและหางสีดำ ผู้ใดเลี้ยงไว้จะนำมาซึ่งโภคทรัพย์มีสมบัติเพิ่มพูน เปี่ยมด้วยบารมี แวดล้อมด้วยข้าบริวาร

เดิมแมววิเชียรมาศนี้เป็นแมวที่มักเลี้ยงกันในวัง ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ภายหลังเกิดสงคราม แมววิเชียรมาศซึ่งถือเป็นแมวชั้นสูง มีราคาแพง จึงถูกลักไปเสียหมด และได้สูญหายไปจากแผ่นดินไทยชั่วระยะเวลาหนึ่ง จนกระทั่งมีพระสงฆ์รูปหนึ่งได้พบสมุดข่อยเรื่องตำราแมวที่ซากเมืองร้าง เขตเมืองอยุธยาเก่า ก่อนให้คนไปเสาะแสวงหาแมวลักษณะดังปรากฏในตำรานั้นจนพบ และนำกลับมาสู่แผ่นดินไทยอีกครั้ง

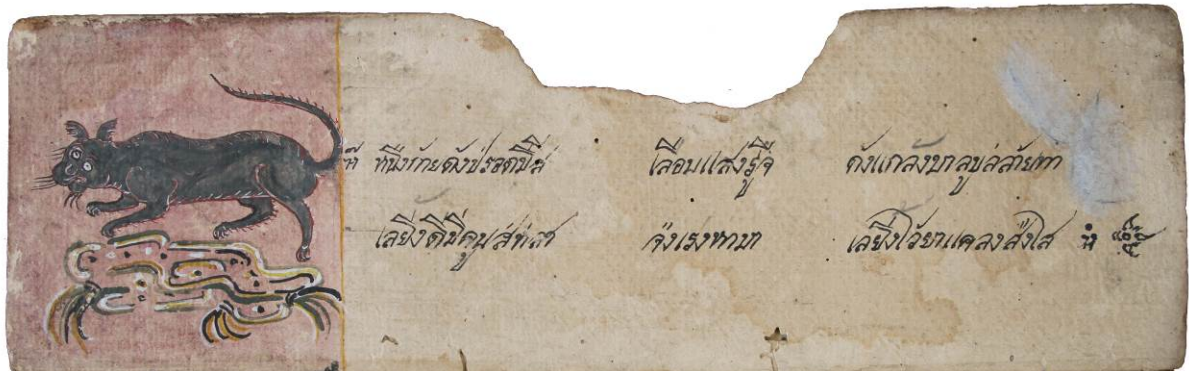
ปัจจุบันแม้จะพบเห็นแมวพันธุ์นี้ได้ไม่ยากเย็นนัก เพราะนิยมเลี้ยงกันอยู่ทั่วไป แต่จะหาแมววิเชียรมาศที่มีลักษณะสวยงามถูกต้องตามตำรานั้นยังค่อนข้างยาก เพราะต่างก็ได้รับการผสมจนกลายเป็นไปบ้างแล้ว

๗. แมวโกนจา

“แมวโกนจา” หรือบางแห่งเขียนว่า “โกญจา” (มาจาก โกญจา แปลว่า นกกระเรียน ในภาษาบาลี) แมวโกนจาเป็นแมวไทยโบราณพันธุ์ที่หาได้ง่ายกว่าทุกสายพันธุ์ที่ยังเหลืออยู่ หากแต่คนไม่นิยมเลี้ยง เนื่องจากความเชื่อโบราณเกี่ยวกับแมวดำว่าเป็นแมวผี และอัปมงคล ทั้งๆ ที่จริงๆ แล้ว แมวพันธุ์นี้นับเป็นแมวมงคลพันธุ์หนึ่ง หากเลี้ยงดีก็จะให้คุณแก่ผู้เลี้ยงดังตำราว่าไว้

แมวโกนจาเป็นแมวสีดำตลอดตัว คล้ายกับแมวไนร์ตัน มีข้อแตกต่างที่พอจะเห็นได้ชัดคือ แมวโกนจาจะมีนัยน์ตาเป็นสีเหลืองอำพัน ส่วนแมวไนร์ตันจะมีนัยน์ตาเป็นสีดำสนิท รูปพรรณสัณฐานอื่นๆ เช่นลักษณะของขน รูปร่าง และหางนั้นก็มีส่วนแตกต่างกันแบบียบย่อย อาจจะแยกความต่างได้ไม่ชัดเจนนัก แมวโกนจาจะมีรูปร่างสะอิดสะเอ้ง คล่องแคล่ว หางยาว

ส่งงามเหมือนสิงโต ดูน่าเกรงขาม หรือบางที คำว่าโกนจา หรือโกญจานั้น อาจจะมาจากการว่า โกญจนาท ที่หมายถึงเสียงร้องที่บันลือ กึกก้อง ก็เป็นไปได้

คำถ่ายถอดจากสมุดไทย (ตามอักขรวิธีเดิม)

๗๗ หนึ่งก่ายดั่งปรอดมีสี	เลื่อมแสงรุจี	ดั่งแก้งมาลบล้ายทา
เลียงดีมีคุนสหัส	จรงเร่งหามา	เลียงไว้อาแคลงส้งไส ๗

คำปริวรรตเป็นภาษาไทยปัจจุบัน

๗๗ หนึ่งก่ายด่าปอดมีศรี	เลื่อมแสงรุจี	ดั่งแก้งมาลบลายทา
เลียงดีมีคุนสหัส	จรงเร่งหามา	เลียงไว้อาแคลงสงสัย

สรุปรูปพรรณของแมวโกนจาจากตำรา- มีขนทั่วกายสีดำปอด ขนเป็นมันเลื่อมเงางาม หากเลียงดีจะให้คุณมหาศาล

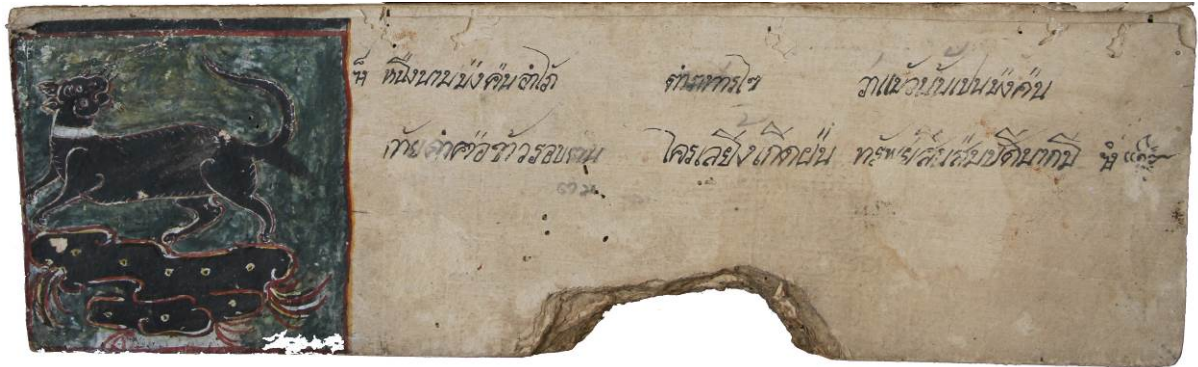
เมื่ออ่านถึงตรงนี้ใครจะมองว่าแมวโกนจาเป็นแมวผีต่อไปเห็นจะมีได้ ด้วยตำราว่าไว้ดังนี้ เชื่อไว้ไม่เสียหลาย แมวมงคลหากเลียงไว้มักจะทำให้คุณแก่ผู้เลี้ยงไม่มากนักน้อย

น่าเสียดายที่สืบค้นไม่พบประวัติความเป็นมาของแมวโกนจา พบแต่ข้อมูลที่บอกรายละเอียดลักษณะรูปร่างตามสายพันธุ์ซึ่งมีบางแห่งระบุไว้ว่าแมวโกนจานั้นมีลักษณะคล้ายกับแมวสายพันธุ์ต่างชาตีสายพันธุ์หนึ่ง คือ แมวบอมเบย์

๘. แมวนิลจักร

“แมวนิลจักร” เป็นแมวสีดำสนิท ยกเว้นที่ขมรอบคอซึ่งมีสีขาวโดยรอบเหมือนกับสวมปลอกคอสีขาว บางแห่งว่าเหมือนสวมจักรหรือพวงมาลัยรอบคอ ฟังชื่อแล้วอาจไม่ค่อยคุ้นหู เพราะแมวพันธุ์นี้ได้สูญพันธุ์ไปแล้ว

นับว่าโชคดีที่เราได้เห็นข้อมูลของแมวนิลจักรสำนวนนี้ในตำราแมวไทย ฉบับหมอเห ณ วัดท่าพูด เนื่องจากบทของแมวนิลจักรนี้เป็นบทที่หาคู่เทียบเคียงที่อื่นมิได้ จากการค้นคว้าในเบื้องต้นพบว่าข้อมูลในตำราฉบับอื่นๆ นั้น ตรงส่วนของแมวนิลจักรจะขาดหายไป ๑ บทพอดี

คำถ่ายถอดจากสมุดไทย (ตามอักขรวิธีเดิม)

๗๔ หนึ่งนามม"งค"นอำไ้	ตำราท่าไร	ว่าแมวนั้นเปนม"งค"น
กายคำค"อข้าวรอบตน	ใครเลี้ยงเกิดผ"น	ทรัพย์สินส"มบัติมากมี ๗๕

คำปริวรรตเป็นภาษาไทยปัจจุบัน

๗๔ หนึ่งนามมงคลอำไ้	ตำราท่าไร	ว่าแมวนั้นเป็นมงคล
กายคำคอกข้าวรอบตน	ใครเลี้ยงเกิดผล	ทรัพย์สินสมบัติมากมี

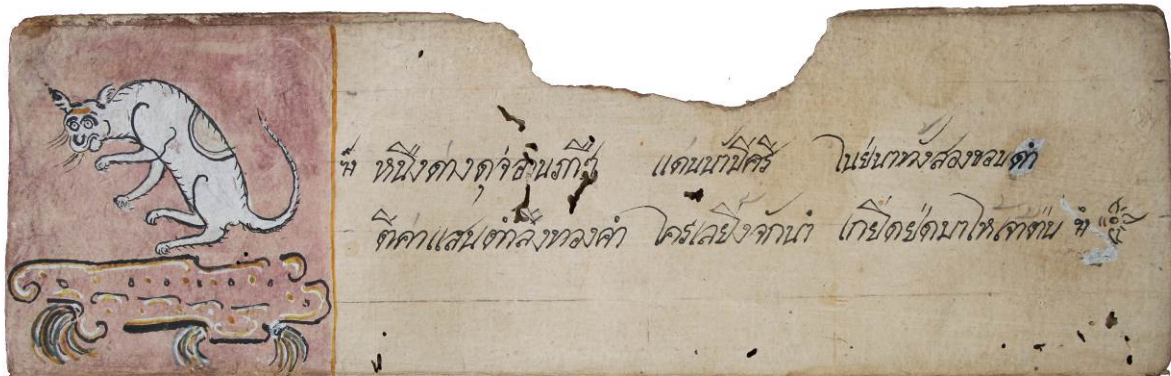
สรุปรูปพรรณของแมวนิลจักรจากตำรา – มีขนทั่วกายสีดำสนิท ที่ขมรอบคอกมีสีขาวเป็นวงโดยรอบเหมือนกับสวมห่วงหรือปลอกคอสีขาว

ยังมีข้อมูลของแมวนิลจักรที่เขียนด้วยสำนวนอื่นในตำราอื่นๆ ซึ่งแตกต่างจากตำราแมวไทย ฉบับหมอเห ณ วัดท่าพูดข้างต้น และมีการอ้างอิงอย่างแพร่หลายไม่น้อย จึงใคร่จะขอยกมาให้ท่านอ่านกัน ดังนี้

“นิลจักรบอกชื่อช้อย	ลักษณะ
กายดุจกลปีกกา	เทียบแท้
เสวตรจอบรัดกรรฐา	โดยที่
เนาประเทศได้แม่	ตั้งนี้ควรถนอม”

๙. แมวอานม้า

“แมวอานม้า” หรือบางที่เรียก “แมวกอบแว่น” เป็นแมวที่มีขนสีขาวเกือบทั้งตัวเว้นที่กลางหลังนั้นจะมีแต้มสีดำ รูปร่างคล้ายอานม้า บริเวณรอบดวงตาทั้งสองมีแต้มสีดำเหมือนกรอบแว่นตา

คำถ่ายถอดจากสมุดไทย (ตามอักขรวิธีเดิม)

๗ ๙ หนึ่งต่างดู่จ่านภาชี	แต่นน้ามศรี	โน่นนาทั้งสองขอบดำ
ตีค่าแสนตำลึงทองคำ	ใครเลี้ยงจักนำ	เกียรตย์"ตมาให้เจ้าต"น ๗

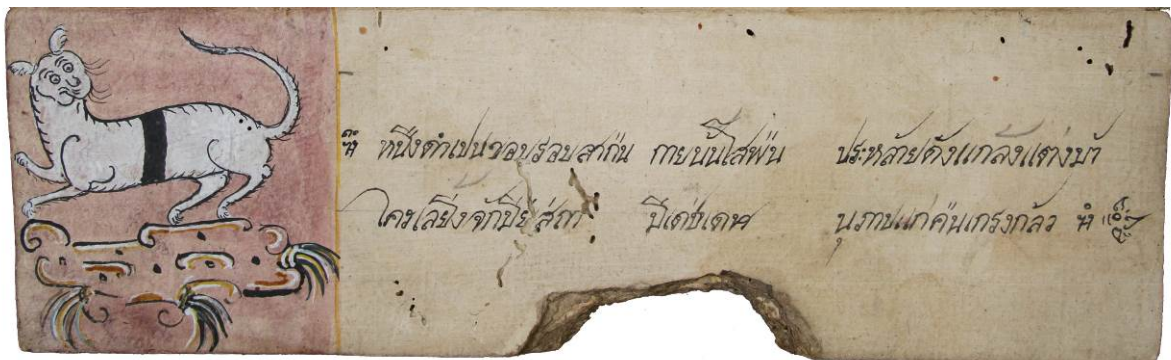
คำปริวรรตเป็นภาษาไทยปัจจุบัน

๗ ๙ หนึ่งต่างดู่จ่านพาชี	แต่นน้ามศรี	นายนาสองขอบดำ
ตีค่าแสนตำลึงทองคำ	ใครเลี้ยงจักนำ	เกียรติยศมาให้เจ้าตน

สรุปรูปพรรณของแมวอานม้าจากตำรา - มีแต้มต่างอยู่จุดหนึ่งบนหลังเหมือนอานม้า หน้าเด่น ขอบตาดำ ตีราคาได้ ถึงแสนตำลึงทองคำ จะนำพาเกียรติยศสู่ผู้เลี้ยง

๑๐. แมวรัตนกำพล

“แมวรัตนกำพล” เป็นแมวที่มีขนสีขาวตลอดตัว เว้นตรงส่วนนอกมีลักษณะคล้ายสายคาดสีดำ ตาสีเหลือง

คำถ่ายถอดจากสมุดไทย (ตามอักขรวิธีเดิม)

ฯ ^{๑๐} หนึ่งดำเป็นขอบรอบสาก"น	กายนั้นโสภณ	ประหล้าย ^๙ ดังแก้งแต่งมา
ใครเลี้ยงจักมียศลา	มีเดชเดชา	นภาพแก่ค"นเกรงกลัว ฯ

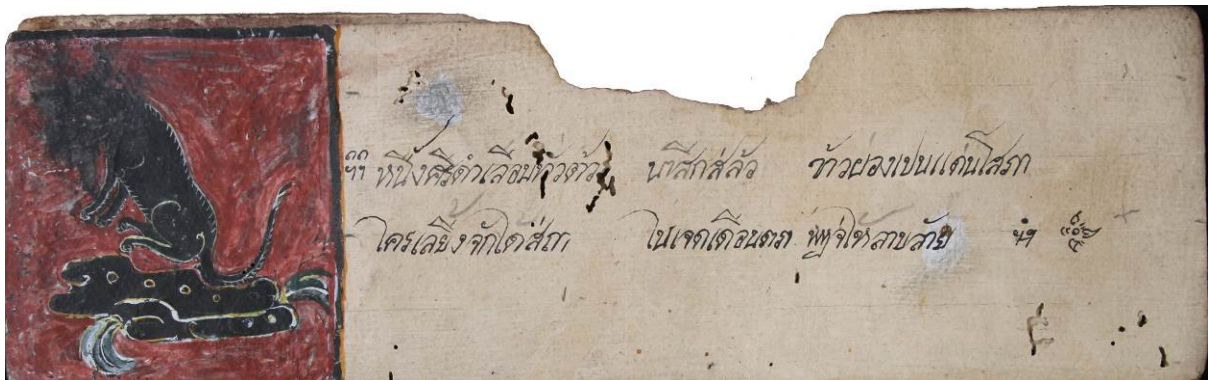
คำปริวรรตเป็นภาษาไทยปัจจุบัน

ฯ ^{๑๐} หนึ่งดำเป็นขอบรอบสากน	กายนั้นโสภณ	ประหล้าย ^๙ ดังแก้งแต่งมา
ใครเลี้ยงจักมียศลา	มีเดชเดชา	นภาพแก่คนเกรงกลัว ฯ

สรุปพรรณของแมวรัตนกำพลจากตำรา – มีขนสีขาวสวยงาม กลางลำตัวคล้ายมีสายสีดำคาบรอบตัว ใครเลี้ยงจะมียศลาบันดาศักดิ์ มีอำนาจ ผู้คนยำเกรง

๑๑. แมวการเวก

“แมวการเวก” เป็นแมวคำอีกชนิดหนึ่ง ปลายจมูกที่มีแต้มสีขาวเล็กน้อย นัยน์ตาสีเหลืองอำพัน

คำถ่ายถอดจากสมุดไทย (ตามอักขรวิธีเดิม)

ฯ ^{๑๐} หนึ่งสีดำเลื่อมทั่วตัว	นาสีกล้วย	ขาวผ่องปนแดงโสภณ
ใครเลี้ยงจักได้ยศลา ^{๑๐}	ในเจตเดือนตรา	พยาจให้ลาบเลี้ยง ฯ

^๙ ฉบับอื่นอ่านเป็น “ประหลาด”

^๙ คำ “ประหล้าย” นี้ไม่ทราบความหมาย และไม่ทราบว่าตรงกับคำไหนในปัจจุบัน บางฉบับปริวรรตเป็น “ประหลาด”

^{๑๐} สลา คำนี้น่าจะจารตก เมื่อพิจารณาจากบริบทแล้วน่าจะเขียนเป็น ยสลา ซึ่งก็คือ ยศลา

คำปริวรรตเป็นภาษาไทยปัจจุบัน

ฯ ^{๑๑} หนึ่งสีด้าเลื่อมทั่วตัว	นาสิกสลับ	ชาวผ่องเป็นแดนโสภา
ใครเลี้ยงจักได้ยศลา	ในเจ็ดเดือนตรา	พระยาจะให้ลาภหลาย

สรุปรูปพรรณของแมวการเวกจากตำรา – มีขนสีด้ามันเลื่อมทั่วตัว จมูกสีขาวเด่นสวยงาม ผู้ใดเลี้ยงไว้จะมียศลาบรรดาศักดิ์และได้ลาภมากมายภายใน ๗ เดือน

๑๒. แมวสิงหเสพย์

“แมวสิงหเสพย์” หรือ “แมวโสมหเสพย์” เป็นแมวขนดำตลอดตัวเว้นแต่บริเวณริมฝีปาก จมูก และรอบคอที่มีขนสีขาว นัยน์ตาสีเหลืองทอง

คำถ่ายถอดจากสมุดไทย (ตามอักขรวิธีเดิม)

ฯ ^{๑๒} นึ่งคางต่างขาวบรยาย	โสภาเพริดพราย	ทารกล้าวว่าเปนสักศรี
ใครเลี้ยงจัก ^{๑๑} เณ"นตรี	เสนาริบ"อดี	ประกอบด้วยย"ดสฤษขาน ฯ

คำปริวรรตเป็นภาษาไทยปัจจุบัน

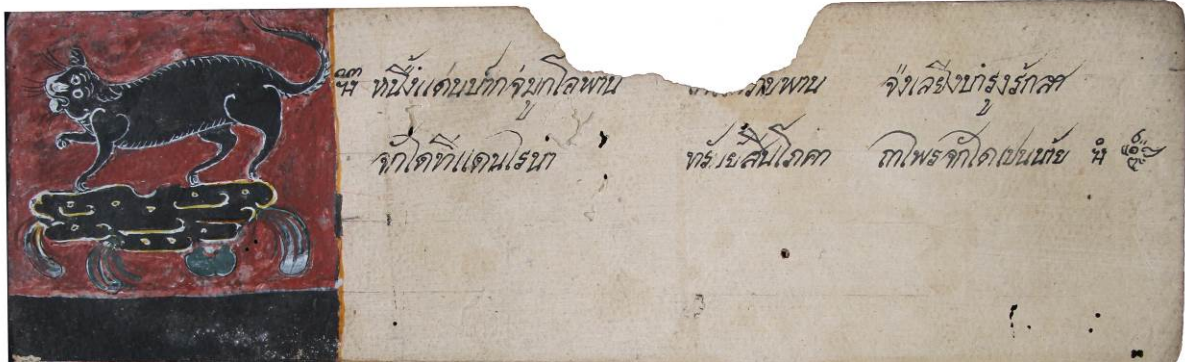
ฯ ^{๑๒} หนึ่งคางต่างขาวบรยาย	โสภาเพริดพราย	ท่านกล่าวว่าเป็นศักดิ์ศรี
ใครเลี้ยงจักเป็นมนตรี	เสนาริบดี	ประกอบด้วยยศสูงการ

สรุปรูปพรรณของแมวสิงหเสพย์จากตำรา – เป็นแมวที่มีขนสีขาวบริเวณคาง ใครเลี้ยงจะได้เป็นขุนนางผู้ใหญ่ มียศลาบรรดาศักดิ์และทรัพย์สินสมบัติมากมาย

^{๑๑} มีการจาร (หรือ เขียน?) คำว่า “เปน” ไว้ข้างล่างด้วยลายมือคนละแบบ เข้าใจว่าคงจารตกจึงได้จารหรือเขียนเพิ่มเติม

๑๓. แมวกระจอก

“แมวกระจอก” เป็นแมวดำลักษณะคล้ายแมวสิงห์เสพย์แต่ลำตัวอ้วนกลมกว่า ขนสีดำเป็นมัน มีสีขาวที่รอบปาก-
จมูก นัยน์ตาสีเหลือง

คำถ่ายถอดจากสมุดไทย (ตามอักขรวิธีเดิม)

๗ ๑๓ หนึ่งแต่นปากจุ่มกโหน	----ภพพาน	จ"งเลียงบำรุงรักษาส
จักไดทิดแต่นไรนา	ทรัพย์สินโกศา	ถาไพรจักไดเปนนาย ๗

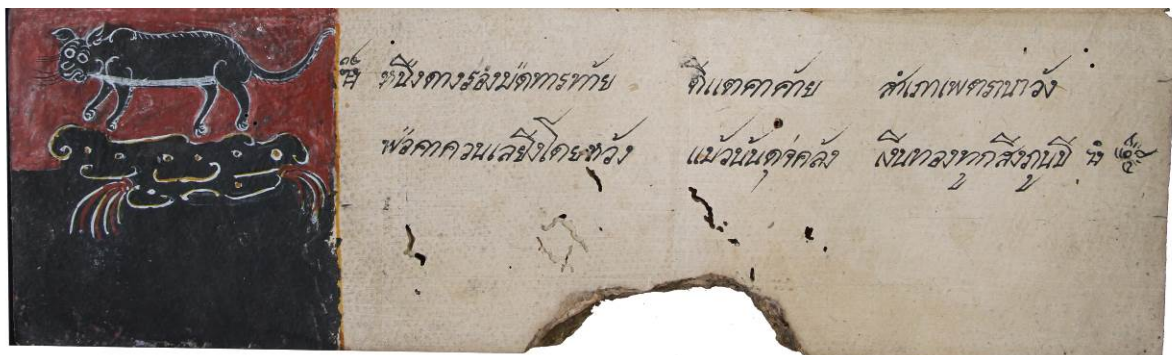
คำปริวรรตเป็นภาษาไทยปัจจุบัน

๗ ๑๓ หนึ่งแต่นปากจุ่มกโหน	(ใครได้)พบพาน	จงเลี้ยงบำรุงรักษา
จักได้ที่แต่นไรนา	ทรัพย์สินโกศา	ถ้าไพรจักได้เป็นนาย ๗

สรุปรูปพรรณของแมวกระจอกจากตำรา - ปากจุ่มกแต่นสีขาว หากใครเลี้ยงไว้จะมีที่ดินและทรัพย์สินมากมาย หาก
เป็นไพร่ก็จะได้เป็นนาย

๑๔. แมว---? (ไม่ทราบว่าเป็นพันธุ์อะไร)

หลังจากได้พิจารณาเชื่อมโยงจับคู่แมวตามตำรากับบทบรรยายจนครบแล้ว กลับไม่พบว่า แมวในบทที่ ๑๔ นี้ ตรงกับ
แมวพันธุ์ไหน หรืออาจจะไม่มีพันธุ์อื่นที่ไม่มีข้อมูล หรือข้อมูลตกหล่นหายไป ซึ่งก็น่าเสียดายเป็นอย่างยิ่ง

คำถ่ายถอดจากสมุดไทย (ตามอักขรวิธีเดิม)

๗ ^{๑๔} หนึ่งคาง ^{๑๒} ร่องม ^{๑๓} ดทหารท่าย	ดีแต่ค้าย	สำเภาเพชรนาวัง
พ ^{๑๔} อกาควนเลียงโดยหวัง	แมวนันดจุคลัง	เงินทองทุกสิ่งงุนมี ๗

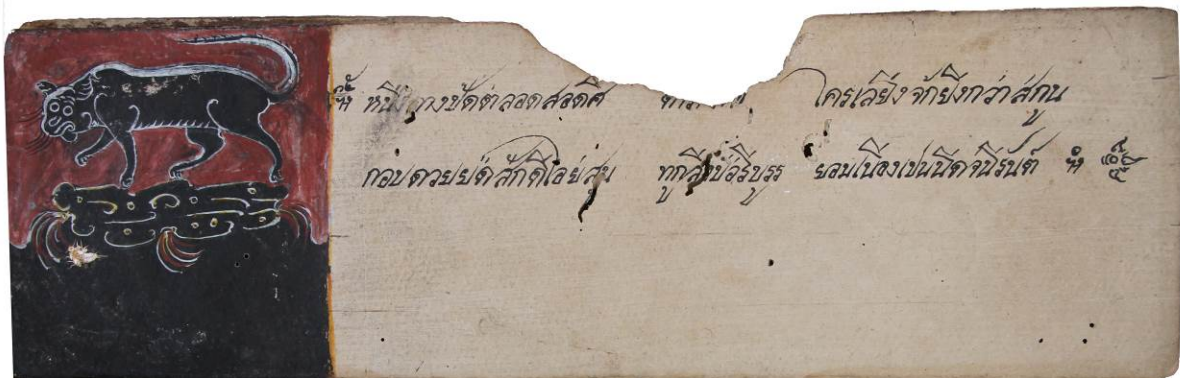
คำปริวรรตเป็นภาษาไทยปัจจุบัน

๗ ^{๑๔} หนึ่งคางร่องมด ^{๑๓} ทานท่าย	ดีแต่ค้าขาย	สำเภาเพชรนาวัง
พ่อค้าควนเลียงโดยหวัง	แมวนันดจุคลัง	เงินทองทุกสิ่งงุนมี

สรุปปรุปรุของแมว---? (ไม่ทราบพันธุ์) จากตำรา - แมวนี้นิรยเป็นชนิดลากจากคางยาวไปตามท้องจนถึงกัน เชื่อว่าเหมาะสำหรับผู้ทำการค้าขาย พ่อค้าควนเลียงแมวนี้นี้เพื่อจะได้เงินทองเพิ่มพูน

๑๕. แมวปิดเสวตร

“แมวปิดเสวตร” หรือเรียกอย่างหนึ่งว่า “แมวปิดตลอด” ลำตัวมีสีดำ ตั้งแต่จมูกไปตามแนวสันหลังถึงปลายหางมีสีขาว ตาสีเหลือง

คำถ่ายถอดจากสมุดไทย (ตามอักขรวิธีเดิม)

๗ ^{๑๕} หนึ่งคางปิดตลอดสอดตี	-----	ใครเลี้ยงจักยิ่งกว่าสกุณ
กอปดวยย ^{๑๒} ดสักดีไย่สุน	ทุกสิ่งบ ^{๑๓} อริบุร	ยอมเนืองเปนนิจจันรันด ๗

^{๑๒} รูปอักษรในสมุดไทยจารเป็น “คาง” แต่เมื่อพิจารณาจากบริบทและภาพประกอบแล้ว เห็นว่าน่าจะเป็น “คาง” ซึ่งมีความหมายสอดคล้องกับการบรรยายรูปร่างลักษณะของแมวพันธุ์นี้

^{๑๓} ร่องมด หมายถึง สีขาวหรือดำเป็นขีดยาวตามท้องสัตว์แต่คางตลอดกัน รอยเป็นทางยาวบนเขาสัตว์จำพวกกวาง

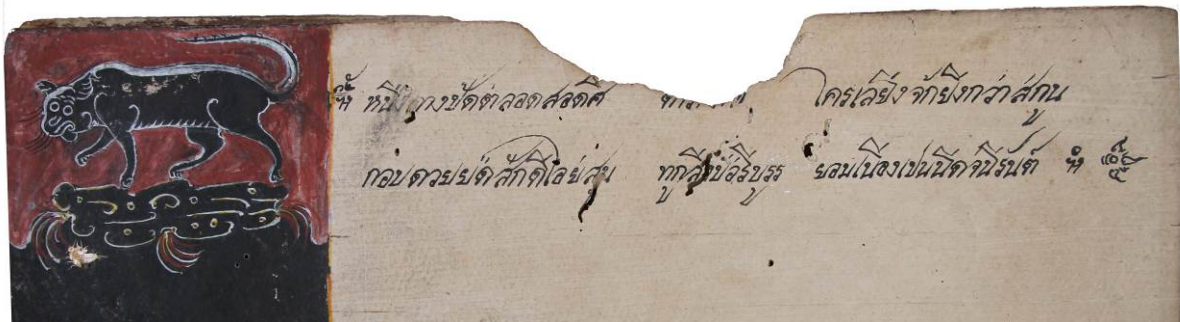
คำปริวรรตเป็นภาษาไทยปัจจุบัน

ฯ^{๑๕} หนึ่งข้างปัดตลอดสวดสี่ (ตำราว่าดี) ใครเลี้ยงจักยิ่งกว่าตระกูล
 กอรัปด้วยศศัคดีไอศุรย์ ทุกสิ่งบริบูรณ์ ย่อมเนื่องเป็นนิจันรินทร์ ฯ

สรุปรูปพรรณของแมวปัดเสวตรจากตำรา - มีลายปัดตลอดเป็นทางยาว หากเลี้ยงจะส่งเสริมแก่งศ์ตระกูล เจริญ
 ด้วยยศถาบรรดาศักดิ์ สมบูรณ์พูนสุข

๑๖. แมวจตุบท

“แมวจตุบท” ตัวสีดำ เว้นแต่มีสีขาวที่ปลายเท้าขึ้นมาถึงข้อพับทั้งสี่ข้าง ตาสีเหลือง

คำถ่ายทอดจากสมุดไทย (ตามอักขรวิธีเดิม)

ฯ^{๑๖} หนึ่งสีทาวดางข"บชั้น ทารว่าควรกัน ไหเลี้ยงแต่ราชินีขุน
 แมวนั้นยอมจักให้คุณ จ"งมีการุณ ยาทำวิบัติอันตร้าย ฯ

คำปริวรรตเป็นภาษาไทยปัจจุบัน

ฯ^{๑๖} หนึ่งสีเท้าต่างขบชั้น ท่านว่าควรกัน ให้เลี้ยงแต่ราชินีกุล
 แมวนั้นยอมจักให้คุณ จงมีการุณ อย่าทำวิบัติอันตร้าย

สรุปรูปพรรณของแมวจตุบทจากตำรา - เป็นแมวที่มีดำที่เท้าทั้งสี่ข้าง ผู้ที่จะเลี้ยงได้ควรเป็นราชินีกุล หากเลี้ยงดี ๆ
 ไม่ทำร้าย แมวนั้นจะให้คุณ

๑๗. แมวมุลิตา

“แมวมุลิตา” แมวมุลิตานี้ เป็นแมวขนสีดำ ขนเรียบเป็นมัน แต่บริเวณสองหูเป็นสีขาว นัยน์ตาสีเหลือง

คำถ่ายถอดจากสมุดไทย (ตามอักขรวิธีเดิม)

๗ ๑๗ หนึ่งดางสองหูโดยหมาย	ตำราทักทาย	ว่าควนจ่เลียงแต่ส่ง
รำเรียนสิ่งใดใดค"ง	บ"อมีได้ลืมหหลัง	สำเร็จดังความปรารถน้า ๗

คำปวิวรรตเป็นภาษาไทยปัจจุบัน

๗ ๑๗ หนึ่งดางสองหูโดยหมาย	ตำราทักทาย	ว่าควนจะเลียงแต่ส่งข"ม
รำเรียนสิ่งใดใดคง	บ"มีได้ลืมหหลัง	สำเร็จดังความปรารถนา

สรุปรูปพรรณของแมวมูลีจากตำรา – มีด่างที่หูทั้งสองข้าง ตำราว่าพระสงฆ์ (ที่กำลังศึกษา) ควรจะเลียง เพราะจะมีความจำดี เหมาะสำหรับผู้ที่กำลังศึกษาเล่าเรียน

บทส่งท้าย

ท้ายเล่มของตำราแมว ฉบับหมอเห วัดท่าพูด มีบทส่งท้ายฝากถึงผู้เลี้ยงแมวไว้ดังนี้

คำถ่ายถอดจากสมุดไทย (ตามอักขรวิธีเดิม)

ทารกกลัววีถารถำรา	จ"งพิตจ"ร่นา	มาเลี้ยงทุกสิ่งตามมี
แมนตายยาทิ้งซากผี	ฝงไฉแรมปี	แล้วเกบก่ดุกแม้วมา
โสม"อพีทักรักสา	จักมีคุณนา	นุคุณดั่งเปนเหมือนกัน
เสียงแล้วยาได้เดียดฉั่น	ยาพุดีรัน	ถ่นอมจ"งรักคั่นกนา
ปั่นจ"งอาหารโศดชนา	เข่านาฆ่าปลา	ทุกสิ่งจ"งโหบ"อริบูรณ
แม้วนันยอมจักเพิ่มภุม	ยาพิงอาตุน	ส"งใสในเรื่องตำรา
แม้วชั่วมากเหลือตรา	ล้ายพ่ยคา	กินลูกแลออกลูกตาย
-----หางดอกฉิบหาย	หางขอดข้าวล้าย	ท้ายดางไเแรงพลอยเสีย ฯ
จ"บตำราแม้วแต่ทานี ฯ		

คำปริวรรตเป็นภาษาไทยปัจจุบัน

ท่านกล่าววาทิตถารตำรา	จงพิจารณา	มาเลี้ยงทุกสิ่งตามมี
แม่นตายอย่าทิ้งซากผี	ฝังไว้แรมปี	แล้วเก็บกระดูกแมวมมา
ใส่หม้อพิทักษ์รักษา	จักมีคุณา	นุคุณดั่งเป็นเหมือนกัน
เลี้ยงแล้วอย่าได้เด็ดฉันท์	อย่าทุบตีริน	ถนอมจงรักก็หนักหนา
บรรจงอาหารโอชา	ข้าวน้ำข้าปลา	ทุกสิ่งจงให้บริบูรณ์
แมวนั้นย่อมจักเพิ่มพูน	อย่าเพิงอาคร	สงสัยในเรื่องตำรา

แมวตัวนี้มีมากเหลือตรา

ลายพยับคะ

กินลูกแม่ออกลูกตาย

(ดวงแดง)หางดอกฉิบหาย

หางขอตขาวลาย

ท้ายต่างให้เร่งปล่อยเสีย

จบตำราแมวแต่เท่านี้

สรุปจากบทส่งท้าย – ให้ผู้ที่เลี้ยงแมวพิจารณาข้อมูลจากตำราให้ดี เลือกเลี้ยงตามความเหมาะสม เลี้ยงให้ดีอย่าได้รังเกียจหรือทุบตี ให้ความรัก ให้อาหาร เมื่อแมวตายก็ให้ฝังไว้ก่อนจนถึงระยะเวลาหนึ่งก็เก็บกระดูกขึ้นมาใส่ภาชนะเก็บไว้ แมวนั้นจะให้คุณ ส่วนแมวตัวนั้น ก็ให้ดูให้ดี พวกที่มีลายเหมือนเสือ ตัวดำ ตัวแดง ตัวหางขอต กันต่าง เหล่านี้ ถ้าเจอก็ให้รีบปล่อยเสีย

เมื่อพิจารณาเนื้อหาจากบทส่งท้ายนี้ก็จะได้ใจร้ายอยู่บ้าง ตำราก็ทำให้เลือกเลี้ยงแต่แมวดี แมวไม่ดีอย่าเลี้ยง ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว แมวในปัจจุบันมีหลากหลายลักษณะ อาจจะเข้าลักษณะแมวมงคลบ้าง (ซึ่งน้อยมาก และส่วนใหญ่สูญพันธุ์ไปแล้ว) อาจจะเข้าลักษณะแมวชั่วบ้าง หรืออาจเข้าลักษณะแมวที่เกิดจากการผสมหรือกลายพันธุ์กันไปบ้างซึ่งก็มีจำนวนมาก ทั้งนี้ สำหรับผู้ที่กำลังเลี้ยงหรือต้องการจะเลี้ยงแมวแล้วไซร้อย่าได้ถือเป็นเรื่องสำคัญ พึงเลี้ยงด้วยความรักและเกื้อกูลกันในฐานะสัตว์ตัวน้อยร่วมโลกของเราจะดีกว่า

ข้อมูลเกี่ยวกับแมวมงคลในตำราแมว ฉบับหมอมเห วัดท่าพูด มีทั้งหมด ๑๗ ชนิด เท่ากับที่ตำราแมวฉบับอื่นๆ ส่วนอื่นๆ ได้บันทึกไว้ มีความแตกต่างตรงที่ตำราแมวฉบับอื่นๆ มีแมวแซมเสวตรรวมอยู่ใน ๑๗ ชนิดนั้นด้วย ในขณะที่ตำราแมวฉบับหมอมเห วัดท่าพูด นี้ไม่มีแมวแซมเสวตร หากแต่มีแมวชนิดหนึ่งซึ่งไม่ทราบพันธุ์ และไม่ทราบว่าจะหาข้อมูลที่ไหนได้ ข้อมูลของแมวตัวนี้นี้คงจะมีอยู่ที่ไหนสักแห่ง ซึ่งเหล่าผู้ศึกษาเรื่องตำราแมวนั้นคงจะต้องสืบค้นกันต่อไป

.....